

подання є складним або навіть недоступним розумінню учнів [2, с. 9].

Урок-есе – сукупність філософської, естетичної, літературно-критичної, художньої, публіцистичної літератури з парадоксальним викладом. На такому уроці може розглядатися цікава й актуальна одночасної для кількох шкільних предметів тема. Такі уроки показують, що отримані на уроках знання необхідні в повсякденному житті, їх можна та слід використовувати.

Урок-рольова гра організовується тоді, коли необхідно на практиці показати, як правильно застосовувати знання. Залежно від конкретної педагогічної мети уроку, його змісту, індивідуальних психологічних особливостей дітей та рівня їхнього розвитку, можна проводити сюжетно-рольові ігри з одним учнем, групою або всіма учнями класу.

У процесі проведення ігор у багатьох учнів підвищується інтерес до навчального предмету. Навіть пасивні на уроках діти хочуть вступити в гру. Ігри повніше реалізують підготовку учнів до практичної діяльності, привчають до колективних форм роботи. Ефективною є гра, що проводиться з настановою на перемогу [3].

Урок-композиція є однією з форм подання матеріалу за допомогою мистецтва (музики, літератури). Побудова уроку-композиції передбачає виклад матеріалу в певній послідовності з додаванням літературних і музичних елементів, репродукцій. Отже, цей урок є прикладом можливої інтеграції будь-якого предмета з літературою, а то й музики, образотворчого мистецтва.

Урок-казка спрямований на розвиток уяви та творчого мислення учнів: Цьому сприяє залучення школярів до складання сюжету казки. Інсценізація казки формує мовленнєві здібності учнів, сприяє естетичному розвитку. Сюжет казки передбачає виконання цілої низки умов: чітка цільова установка; вибір найбільш відповідного об'єкта; складання запитань, на які потрібно відповісти учням за допомогою наявних знань (під час інсценізації мають бути сформульовані запитання, спрямовані на активізацію наявних в учнів знань, а також може здійснюватися перевірка домашнього завдання); створення фабули (ланцюжок подій, що описуються в казці в певній послідовності); літературне оформлення. У процесі літературного оформлення казки необхідно враховувати деякі моменти:

- цікавість змісту казки;
- нескладність її інсценування;
- можливість створення костюмів для учасників казки;
- проведення хімічних дослідів;
- використання наочності, що допомагає сприйняттю хімічних елементів казки.

Отже, інноваційні уроки відрізняються від стандартних тим, що участь у них є обов'язковою для всіх учнів, їхні правила, зміст, методика проведення розроблені так, що для деяких учнів, які не цікавляться тим чи іншим предметом, ці уроки можуть послужити вихідною точкою у виникненні цього інтересу. Однак не можна забувати, що головною метою будь-якого уроку є навчальна. Інноваційні уроки перш за все активізують діяльність учнів, роблять сприйняття більш активним, емоційним, мислення – творчим, самостійним, гнучким. Тому їхнє використання дає найбільший ефект у класах, де переважають учні з нестійкою увагою, незначним інтересом до предмета. Нестандартні уроки (урок-суд, урок-новела, урок-залік, урок-огляд знань, урок-брейн-ринг, урок-конференція, урок-КВК, урок-розслідування, урок-подорож, урок-екскурсія, урок-есе, урок-композиція, урок-казка) повинні доповнювати традиційні уроки, які мають усе-таки переважати.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Волканова В. В., Муржа Л. І. М. Т. О. Порадник методиста: типологічний словник уроків (вид, форма, методи та прийоми) [Текст] / В. В. Волканова, Л. І. М. Т. О. Муржа // Управління школою. – 2008. – №8–9. – С. 2–27. – Дидактика.
2. Найпоширеніші нестандартні уроки [Текст] // Розкажіть онуку. – 2008. – №11. – С. 9–12.
3. Педос Н. Ю. Нестандартні уроки. Типи уроків. Планування уроку.
4. <http://nataliyapedos.wordpress.com/2012/11/01/нестандартні-уроки-типи-уроків-плану/>
5. Чернишов О. Сучасний урок: синтез традицій та інновацій/ О. Чернишов // Відкритий урок: розробки, технології, досвід. – 2011. – №12. – С.24–28.

Савик Н.

Науковий керівник – Сеньовська Н. Л.

ВИХОВАННЯ В УЧНІВ ІНТЕРЕСУ ДО НАВЧАННЯ

Інтерес – «форма прояву пізнавальної потреби, що забезпечує спрямованість особистості на усвідомлення цілей діяльності і тим самим сприяє орієнтуванню, ознайомленню з новими фактами, більш повному і глибокому відображенню дійсності» [2, с. 34]. Формування в учнів мотивації до навчально-пізнавальної діяльності є однією з головних проблем сучасної школи. Її актуальність обумовлена оновленням змісту навчання, постановою завдань формування у школярів прийомів самостійного набуття знань, пізнавальних інтересів, життєвих компетенцій, активної життєвої позиції.

Мета статті – охарактеризувати фактори формування інтересу до навчання.

Формування пізнавального інтересу – це замкнений автоматичний процес, що обумовлено соціальним оточенням, сферою і характером діяльності особистості, її активності і роллю в структурі діяльності колективу.

Важливою у вихованні в учнів позитивного ставлення до навчання, а отже, активізації їх пізнавальних

інтересів, є емоційна. На думку В. О. Сухомлинського, «знання стають дійовими при умові, якщо людина, здобуваючи їх, відчуває і переживає радість духовного збагачення» [5, с. 3].

Фактори, що сприяють формуванню внутрішньої мотивації навчальної діяльності:

- 1) позитивне емоційне налаштування;
- 2) вивчення мотиваційної сфери учнів, її кореляція;
- 3) ситуація успіху;
- 4) наявність свободи вибору;
- 5) організація ігрової діяльності та колективної діяльності на уроках;

6) використання різноманітних прийомів і методів інноваційних технологій метод-проектів, дослідницько-пошукових, ТРИЗ та інші [3, с. 153]. Людина реалізує свій інтерес у процесі основної діяльності, тому що «найсильнішим мотивом у навчанні є саме пізнавальний інтерес, який активно взаємодіє із системою ціннісних орієнтацій, цілями, результатами діяльності, відображає всі складові особистості: інтелект, волю, почуття. За певних умов інтерес є засобом живого, захоплюючого навчання, визначає інтенсивний і зосереджений розвиток пізнавальної діяльності, переростає в стійку рису характеру» [6, с. 32].

Характерною особливістю інтересу до навчання є його зв'язок з емоційною сферою людини. Почуття школяра – серцевина пізнавального інтересу. Здивування, захоплення, задоволення, породжені пізнанням нового, радісні переживання в результаті подолання навчальних труднощів – все це різні за своєю значущістю і глибиною вияву почуття учнів, але всі вони викликані зацікавленістю.

У педагогіці вирізняють чотири етапи розвитку інтересу до навчання:

- 1) зацікавленість;
- 2) допитливість;
- 3) пізнавальний інтерес;
- 4) теоретичний інтерес [4, с. 198].

Перша умова формування пізнавального інтересу – це розуміння особистістю змісту і значення виучуваного. Для цього педагог повинен поставити перед чітку мету: в чому він повинен сьогодні переконатися учнів, як розкрити їм інформацію та окреслити перспективи пізнання.

Друга умова формування інтересу до навчання – це наявність нового як у змісті виучуваного, так і в самому підході до його викладання.

Третя умова виховання пізнавального інтересу – це емоційна привабливість навчання.

Четверта – наявність оптимальної системи тренувальних творчих прав і пізнавальних завдань до відповідної частини програмного матеріалу [1, с. 6–10].

Таким чином, проблема формування мотивації навчання завжди була актуальною у педагогічній практиці. Перспективу навчання учні вбачають у можливості саморозвитку, самореалізації, розширення світогляду, досягненні успіху, самостійності та незалежності. Важливість і користь занять поєднується із цікавістю, захопленістю, інтересом, а іноді з таємничістю та романтичністю. Одним з дієвих прийомів стимулювання інтересу до навчання є створення ситуації успіху у школярів, які зазнають труднощів у навчанні, що досягається через: доступне на даному етапі завдання, що підтримує впевненість у собі; повагу та визнання учня як особистості; забезпечення сприятливої морально-психологічної атмосфери в процесі виконання завдань; евристичний та креативний підхід до організації навчання; диференціацію допомоги у виконанні завдань.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бех І.Д. Виховання особистості: У 2 кн. – К.: Либідь, 2003. Кн.1: Особистісно орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади. – 280 с. Кн.2: Особистісно орієнтований підхід: науково-практичні засади. – 344 с.
2. Битянова М. «Мотивація і профанація» «Шкільний психолог» № 2, 2000 рік;
3. Горяня Л.Г., Неведомська Є.О. Організація навчально-виховного процесу з біології. – К.: КМІУВ, 1999.
4. Психологія (словарь). / Под ред. А. В. Петровського і М. Г. Ярошевського. – М., 1990.
5. Сухомлинський В.А. Избр. Соч.: В 3 т. – Т. 2. Разговор с молодым директором. Мудрая власть коллектива. – М., 1979.
6. Успенська В. Застосування активних форм і методів навчання як один із шляхів формування пізнавальних інтересів учнів у процесі викладання біології. – К.: Вид-во «Шкільний світ», 2001. – 32с.

Степчук М.

Науковий керівник – Сеньовська Н. Л.

СПОСОБИ ПРОФІЛАКТИКИ НЕГАТИВНИХ ЗВИЧОК У ШКОЛЯРІВ

Окремою гострою проблемою здоров'я дітей є поширення шкідливих звичок серед неповнолітніх. При вивченні цього питання важливо проаналізувати особливості первинного вживання психоактивних речовин, мотиви систематичного вживання, поінформованість молоді про негативні наслідки систематичного вживання психоактивних речовин.

Виходячи з результатів соціологічних досліджень, проведених серед підлітків, можна стверджувати, що тютюн, слабо- та середньоалкогольні напої (пиво, вино) уперше в житті вживаються у віці 11–13 років. Перше вживання міцних алкогольних напоїв (горілка, коньяк, лікери) припадає на вік 12–15 років з максимальними показниками у 14-річному віці.

Досвід тяжких ступенів сп'яніння та спроб «похмелитися» віддзеркалюють високу інтенсивність